

Uitvoeringsprogramma

2018-2022

Maastricht
onbegrensd en ontspannen

Uitvoeringsprogramma

2018-2022

Maastricht

onbegrensd en ontspannen

4 december 2018

Colofon

Fotografie: Aron Nijs - cover

Geachte collegeleden,

Hierbij ontvangt u het definitieve uitvoeringsprogramma met daarin de vertaling van de doelstellingen uit het coalitieakkoord naar uitvoerbare acties. Hiermee leggen we de afspraken tussen directie en college vast. In de aanloop naar de begroting 2019 is verkend wat het coalitieakkoord betekent in relatie tot bestaand beleid en dit vervolgens met u samen uitwerkt in een meerjarenperspectief maar met nadruk op de jaarschijf 2019. Dit alles is geland in de begroting 2019.

Dit uitvoeringsprogramma is zoals gezegd, verankerd in de begroting 2019 en daarmee kunnen we in 2019 voortvarend van start gaan met de coalitieambities. Het is echter nadrukkelijk een eerste stap. Verdere concretisering van de acties in dit uitvoeringsprogramma zal in 2019 en verder plaats vinden. Monitoring en rapportage vinden in beginsel plaats via de P&C cyclus.

Op onderdelen zal de nadere concretisering in 2019 leiden tot aanvullende inhoudelijke, capacitaire danwel budgettaire overwegingen. Dit kan uiteraard niet los gezien worden van de reeds lopende trajecten op het gebied van ondermeer de 'taakstelling kaderbrief 2019', besparing op apparaatskosten/overhead, integrale weging investeringen en incidentele dekking. Richting kaderbrief 2019 zullen al deze trajecten bij elkaar gebracht worden zodat integrale afweging door uw college en de raad plaats kan vinden.

Met vriendelijke groet,

Directieteam Maastricht

Inhoud

A Open stad	7
Burger- en overheidsparticipatie	7
(Eu)regionale samenwerkingsagenda	7
Positionering Maastricht (onderdeel Working on Europe)	8
Lobby	8
Organisatieontwikkeling	9
Realisatie SSC-ZL	9
Cultuur/transitietraject V&L	9
Stadsvisie 2040	9
Viering 75 jaar bevrijding	10
B Sociale en saamhorige stad	11
Transformatie sociaal domein	11
Woonagenda	12
C Duurzame en bereikbare stad	15
Brede duurzaamheidsagenda	15
Afval	15
Groen en water	16
Mobiliteitsagenda	16
D Slimme, lerende stad	21
Onderwijs	21
Programma Studentenstad	22
Kennisuitwisseling	22
E Gezonde stad	23
Transformatie sociaal domein	23
F Economisch vitale stad	29
Economische samenwerking Zuid-Limburg	29
Onderwijs en arbeidsmarkt	29
Duurzaamheid en energietransitie en circulaire economie als economische kans	30
Vestigingsagenda	30
Maastricht als ontmoetingstad	31
Smart City	31
G Aantrekkelijke stad	33
Cultuurbeleid	33
Eigen Culturele Instellingen	34
ENCI	35
Evenementen	35
Meerjarenprogramma veiligheid	36
Communicatiebereik	37

A Open stad

Maastricht is een open stad. Een stad waarin bewoners, bedrijven, instellingen en bestuur met wederzijds respect voor elkaars belang gezamenlijk vorm en inhoud geven aan de stad. Ontspannen, maar ook onbegrensd: een stad waarbij het stadsbestuur in regionaal verband krachten bundelt met partners binnen het Heuvelland, Zuid-Limburg en de Euregio Maas-Rijn. Om dat te realiseren worden op verschillende terreinen acties ondernomen:

Burger- en overheidsparticipatie

Om blijvend te investeren en innoveren op het gebied van burger- en overheidsparticipatie wordt in Q2 2019 een inventarisatie van de reeds in gang gezette maatregelen rondom burger- en overheidsparticipatie opgeleverd, inclusief de opgedane ervaringen en een nulmeting van de mate van betrokkenheid van inwoners. Ook het huidige subsidiebeleid voor buurtnetwerken wordt tegen het licht gehouden met als doel om hiervoor duidelijke kaders te stellen. Op basis van de inventarisatie uit Q2 wordt uiterlijk Q3 2019 een plan van aanpak opgesteld voor nieuwe experimenten vanaf 2020. De raad wordt vroegtijdig betrokken bij het opstellen van dit plan. Digitale democratisering vormt een uitgesproken ambitie van dit plan. De inzet van digitale participatietools in het kader van E-democratie wordt dan ook opgenomen in dit plan.

Een van de experimenten waarvoor in 2019 een plan van aanpak opgesteld zal worden is het, in overleg met en op aangeven van de buurt, omvormen van bestaande parkeerplekken naar een andere invulling (groen, speelplek, fietsenstalling, ...) die bijdraagt aan de wensen van de buurt. De al in de vorige coalitieperiode in gang gezette trajecten (bijv. interne academie 'De Veranderende Overheid', participatieve beleidsprocessen en co-creatie plannen) lopen gewoon door.

Onderdeel van de aanpak is tevens een experiment in een aantal buurten met een burgerbegroting. Vanaf Q1 2019 wordt samen met de raad verkend hoe een pilot met een burgerbegroting kan worden ingericht. De ervaringen van het werkbezoek aan Antwerpen worden daarin meegenomen. In Q2 2019 volgt een implementatieplan voor de burgerbegroting in twee Maastrichtse buurten in 2020.

Het plan van aanpak zal naar verwachting in Q3 2019 ter besluitvorming worden voorgelegd aan de raad.

(Eu)regionale samenwerkingsagenda

Vanuit (vooralsnog) bestaande overleggremsia gaan we bouwen aan een gemeenschappelijke euregionale agenda in combinatie met organiseren en versterken van hierop gerichte ambtelijke krachtenbundeling over (interne en externe) organisatiegrenzen heen. Samen met partners wordt in Q2 2019 een euregionale werkconferentie georganiseerd. Deze conferentie is gericht op het formuleren van de eerste gezamenlijke euregionale agenda. Thema's die vanuit Maastricht ingebracht zullen worden zijn:

- kenniseconomie en arbeidsmarkt
- mobiliteit
- cultuur
- klimaat, energie en landschap

Verdere jaren zullen in het teken staan van het uitvoeren en uitbouwen van deze agenda. Vooruitlopend hierop gaan we al gezamenlijk met Provincie Limburg en Universiteit Maastricht investeren in het Europese profiel van Maastricht vanuit het programma 'Working on Europe'.

Het college stelt uiterlijk Q1 2019 een meerjarig programma vast en daaruit voortvloeiend jaarlijks een uitvoeringsprogramma, met een evaluatiemoment na 2 jaar.

Positionering Maastricht (onderdeel Working on Europe)

Kerndoel is het vasthouden en aantrekken van hoger en praktisch opgeleiden. Per saldo verliezen we jaarlijks 1000 inwoners aan met name de Randstad. Deze demografische ontwikkeling is een bedreiging voor ons vestigingsklimaat. In 2025 komt Limburg 70.000 mensen tekort om de economie draaiende te houden. Het werken aan een sterk imago (positionering) is een belangrijk instrument. De stad is te weinig bekend om zijn carrière-kansen, innovatiekracht en cultureel aanbod. We willen de stad positioneren als een internationale universiteitstad (studentenstad) met een perfecte balans in wonen, werken en leven (onbegrensd en ontspannen).

Werken aan dat imago doen we op basis van onderzoek naar vestigings- en vertrek-motieven en samen met beeldbepalende partners in de stad, regio en eigen organisatie (Maastricht Brand Partners). Met de partners stelt het college een uitvoeringsprogramma 'Positionering Maastricht' op. Het overkoepelende thema 'Working on Europe' is een belangrijke aanjager van onze internationale positionering.

Lobby

Een van de instrumenten om de doelen van het coalitieakkoord te realiseren is lobby. De inhoud van het coalitieakkoord is mede bepalend voor de Maastrichtse lobbyagenda. Jaarlijks wordt een lobbyplan door het college vastgesteld. Samen met de provincie benadrukken wij in de Haagse lobby de belangen van de ontwikkeling van Maastricht, de regio en euregio voor heel Nederland: Limburg maakt Nederland groter. Ook richting euregio en Europa lobbyen wij intensief.

Lobby-prioriteiten die vanuit het coalitieakkoord in het lobbyplan opgenomen worden, zijn onder meer:

- Verminderen van grenseffecten en slechten van fysieke en bureaucratische grenzen binnen de euregio op het gebied van economie en arbeidsmarkt.
- Verbeteren van internationale verbindingen Sittard/Heerlen-Maastricht-Luik-Brussel en Maastricht/Sittard-Heerlen-Aken-Keulen, gezamenlijk met Euregionale partners (idem).
- Het onderscheidende internationale karakter van onze universiteit als een Europese Universiteit bepleiten richting Den Haag.
- Het ondersteunen van de Universiteit Maastricht in de verdere verbreding van haar science-profiel.
- Einsteintelecoop, samen met onder meer provincie Limburg, na een diepgaande impactanalyse.

Organisatieontwikkeling

Om al het voorgaande mogelijk te maken moeten we meer opgavegericht gaan werken. Cultuurverandering, competentieontwikkeling, deregulering en nieuwe werkvormen staan hierbij centraal. Vanaf 2019 wordt naast een organisatiebrede sturing ook een opleidingstraject opgestart. Ook gaan we pilots draaien/oefenen in de praktijk. Dit alles van hoog tot laag in de organisatie maar ook bestuurlijk. Afstemming met andere doelstellingen of domeinen is nodig. In Q1 2019 stelt het college hiertoe een implementatieplan vast.

Realisatie SSC-ZL

We gaan de realisatie doorzetten van een gezamenlijke organisatie voor gemeentelijke bedrijfsvoeringstaken op Zuid-Limburgs niveau (het **Shared Service Center Zuid-Limburg**). Plaatsingsprocedure is vertraagd.

Cultuur/transitietraject V&L

Met de introductie van de Omgevingswet gaan we meer integraal werken en de dienstverlening verbeteren. Vooruitlopend hierop gaat het college vanaf 2019 rondom vergunningverlening aan de slag. De onderzoeks- en werkmethodes om deze verbeteringen te bewerkstelligen betreffen o.a.: pilots met integrale behandeling van soorten vergunningaanvragen, deregulering kleine vergunningen, werkwijze nieuwe (bouw)initiatieven, straatplannen en verbetering afstemming met de welstands- en monumentencommissie. Daarnaast is een verdere investering in een cultuuromslag bij de betrokken teams nodig. Onderzoeks- en werkmethodes worden geheel ingebed in de projectstructuur van de invoering omgevingswet. Financieel en organisatorisch kunnen pas conclusies getrokken worden over de structureel noodzakelijke organisatorische en personele aanpassingen nadat de pilots en werkmethoden zijn geëvalueerd. Inbreng van vergunningaanvragers/belanghebbenden (bewoners/bedrijven) is daarbij leidend.

Stadsvisie 2040

Om in 2020 te komen tot een hernieuwde Stadsvisie 2040 ligt in januari 2019 een procesvoorstel in het college voor. Het jaar 2019 zal in het teken staan van het vaststellen van de Omgevingsvisie (Q3 2019) en op basis hiervan het verkennen van de ontbrekende schakels om te komen tot een complete Stadsvisie 2040. Het traject richting een hernieuwde Stadsvisie start immers niet blanco: een aantal belangrijke inhoudelijke bouwstenen is al gereed of in productie inclusief dialoogtrajecten met stakeholders.

In dit kader kunnen onder meer (compleet te maken in procesvoorstel) genoemd worden:

- het BMC-rapport 'Een sterke stad in een sterke regio' en de bijbehorende kopnotitie 'Verbindend vooruit' (oktober 2017);
- het rapport van professor Soete, getiteld 'Strategisch actieplan: Randstad Zuid-Limburg' (maart 2018);
- de toekomstagenda sociaal,
- Meerjarenprogramma Veiligheid (Q1 2019);
- propositie Stedelijke cultuurregio Zuid (Q4 2018);
- de eerste contouren voor de stadsvisie vanuit het hoofdlijnenakkoord.
- de positioneringsstrategie van Maastricht die samen met Maastricht Brand Partners wordt opgesteld.

Tevens gebruiken we 2019 om te verkennen welke vorm gewenst is om te komen tot een coherent verhaal dat gedragen wordt door inwoners. Parallel sonderen we bij de raad hoe zij de Stadsvisie wensen op te pakken (op welke wijze en hoe intensief betrekken wij inwoners en maatschappelijke partners daarbij?). Op basis van deze verkenning ligt er in 2019 in het college een eerste tekst van alle gebundelde visies en een voorstel over vorm en inhoud voor het traject in 2020.

Viering 75 jaar bevrijding

Om de kernwaarden voor onze samenleving: respect, verdraagzaamheid, vrede en vrijheid actief uit te dragen gaan we een programma van aanpak opstellen voor de viering van 75 jaar bevrijding in 2019. De inzet zal zich concentreren op de periode 12-15 september 2019. Samen met Provincie Limburg en de gemeente Eijsden-Margraten wordt door het college een gezamenlijk programma vastgesteld, als landelijke aftrap van de viering van 75 jaar bevrijding.

Benodigde extra middelen (capaciteit en financiën) t.b.v. Open stad

- Voor de ambities rond innovatie burgerparticipatie en experiment burgerbegroting is aanvullende ambtelijke capaciteit nodig (1 fte, voor regisseur en ondersteuning) en werkbudget. Hiervoor is € 200.000 nodig (waarvan € 50.000 specifiek voor de burgerbegroting).
- Voor de ambities rondom de euregioagenda is jaarlijks een bedrag van € 150.000 nodig. Specifiek voor Working on Europe is aanvullend € 350.000 in 2019 en € 500.000 in 2020 nodig (incl. € 75.000 budget voor branding/profilering). Voortzetting 'Maastricht: Working on Europe' is vervolgens afhankelijk van een evaluatie. Laatstgenoemd bedrag voor branding/profilering loopt ongeacht deze evaluatie vanaf 2021 structureel door, als procesgeld voor het aanjagen van positioneringsprojecten.
- Voor organisatieontwikkeling is voor de jaren 2019 en 2020 € 500.000 per jaar nodig.
- Voor de innovatie van vergunningverlening is een tijdelijke transitie-manager nodig voor 2019 t/m 2021. De kosten hiervoor bedragen jaarlijks € 100.000 en € 50.000 voor een cultuurtraject (0,5 fte teammanager).
- De middelen die benodigd zijn voor het fundamenteel actualiseren van de stadsvisie kunnen pas bij begroting 2020 ingeschat worden.
- Voor de viering van 75 jaar bevrijding is een gemeentelijke bijdrage in een gezamenlijk programma met Provincie Limburg en gemeente Eijsden-Margraten van eenmalig € 150.000 nodig.

B Sociale en saamhorige stad

Maastricht is een sociale en saamhorige stad, waarin iedereen zich thuis voelt. Een stad die waarde toevoegt aan de samenleving en aan ieders leven. In de ontspannen, saamhorige stad is iedereen welkom en wordt niemand buitengesloten. Diversiteit, tolerantie en solidariteit zijn vanzelfsprekende kernwaarden. Niemand zakt door het ijs. Iedereen doet mee, en bouwt mee aan de Maastrichtse samenleving. Om dat te realiseren worden op verschillende terreinen acties ondernomen:

Transformatie sociaal domein

Het college wenst de ingezette transformatie en cultuurverandering in het sociale domein te intensiveren vanuit stevige ontschotting en deregulering. Zowel op het terrein van participatie als zorg. Het doel is niet alleen om mensen aan het werk te helpen, maar ook om actief te gaan zoeken naar andere op maat gesneden vormen van meedoen voor hen voor wie betaald werk (tijdelijk) niet mogelijk is. En waar het zorg betreft, vormen continuïteit van het basisniveau en kwaliteit van de zorg het uitgangspunt.

Om de genoemde ambities te realiseren, worden in 2019 diverse inspanningen verricht. De uitvoering van wettelijke taken en relevant bestaand beleid wordt voortgezet. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de realisatie van de Toekomstagenda Maastricht-Heuvelland. De doelstellingen van deze agenda sluiten naadloos aan bij de ambities van het coalitieakkoord en de realisatie ervan wordt voortgezet. Verder bouwen we voort aan de monitor sociaal domein, om steeds beter de effecten en efficiency van onze aanpak en ingezette middelen te kunnen volgen en bij te sturen. We willen steeds meer via een informatiegestuurde werkwijze de gemeentelijke ambities realiseren.

Maar de wens om de ingezette transformatie in het sociale domein te intensiveren en in 2022 financieel in balans te krijgen vraagt ook om de inzet van nieuwe acties en herijking van een aantal reeds ingezette instrumenten. Daarvoor gaat het college:

- Starten met de 50-gezinnen-aanpak. Met deze aanpak wordt vanuit het concept van positieve gezondheid invulling gegeven aan de werkwijze van 1 gezin, 1 maatwerkplan en 1 regisseur en daarmee de ontschotting binnen, in eerste instantie, de gemeentelijke middelen. Samen met de huishoudens wordt een plan van aanpak opgesteld, gebaseerd op hun behoefte. Maatwerk dus. Zelfregie en vermindering van stapeling van voorzieningen zijn daarbij uitgangspunt. Gezien de wens om deze aanpak vervolgens breder in te zetten in het sociale domein, krijgt het leren van en reflecteren op de aanpak van deze eerste 50 gezinnen uitdrukkelijk aandacht. In Q4 2018 worden de voorbereidingen voor deze aanpak getroffen, in Q1 2019 starten de consultants met de huisbezoeken waarbij zij bij de eerste 10 huisbezoeken ondersteuning krijgen door het Instituut voor Publieke Waarden. Vervolgens wordt in Q2 stapsgewijs het aantal benaderde gezinnen uitgebreid.
- De ketenaanpak ter ondersteuning van participatie in de samenleving en re-integratie op de arbeidsmarkt optimaliseren. Samen met de betrokken partners richten we de keten zo in dat zodra een burger zich bij Sociale Zaken Maastricht Heuvelland meldt, hij of zij instapt in een doorlopend traject van activiteiten om weer naar vermogen volwaardig te participeren in de samenleving. In de eerste plaats gaat het om werk en economische zelfstandigheid, maar wanneer dat (nog) niet mogelijk is, wordt ingezet op andere vormen van participatie. Ook zetten we in op het sensibiliseren van werkgevers,

jobcarving en jobcreatie, ontwikkeling van werkleerbedrijven en verbetering van re-integratieinstrumenten. Doel is om in de loop van 3 jaar een grotere uitstroom richting betaalde arbeid te realiseren en een hogere deelname van uitkeringsgerechtigden aan trajecten waarmee zij investeren in hun ontwikkeling of deelnemen aan de samenleving. In Q4 2018 worden de verdere voorbereidingen getroffen en vanaf Q1 2019 worden meer burgers geactiveerd via re-integratie/participatie-trajecten. De instroom, doorstroom en uitstroom worden gemonitord.

- Het aanvalsplan armoede opstellen. Dit plan wordt in Q1 en Q2 2019 opgesteld en kan in Q3 door de raad worden vastgesteld. De raad wordt voorafgaand betrokken bij het opstellen van dit plan. Samen met kennisinstellingen wordt in Q1/Q2 2019 gezocht naar de dieperliggende oorzaken van armoede. Dit inzicht wordt benut voor het aanvalsplan. Tevens bouwt het plan voort op de leerervaringen met de ingezette instrumenten vanuit het actieplan armoede van de afgelopen jaren, waaronder de evaluatie van de schuldhulpverlening die binnenkort wordt afgerond. Verder worden ook de eerste leerervaringen van de 50-gezinnen-aanpak meegenomen. Daarnaast wordt onder meer ingezet op persoonlijke ontwikkeling en talentontwikkeling van jongeren, gebaseerd op bestaande behoeftepeilingen onder deze groep. Het aanvalsplan zal de aanpak en in te zetten middelen, zowel financieel als qua menskracht, bevatten.
- In Q2 2019 onderzoeken in hoeverre de huidige prestatieafspraken met woningcorporaties bijdragen aan het stimuleren van gemengde buurten met een mix van bevolkingsgroepen en leefstijlen. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar woonmogelijkheden voor specifieke groepen burgers, zoals beschermd wonen en woon-zorg-combinaties voor ouderen. Dit wordt ook meegenomen in het behoeftenonderzoek woonprogrammering dat in 2019 wordt uitgevoerd.
- In Q1 2019 de opgave bepalen rondom de ambitie dat Maastricht zich profileert als een welkome en tolerante stad met diversiteit als kernwaarde. Daarbij wordt een relatie gelegd met sociale inclusie (Maastricht voor iedereen). Vervolgens wordt in Q2 2019 een plan van aanpak opgesteld, dat vanaf het najaar 2019 (Q3) gefaseerd wordt geïmplementeerd.
- In 2019 te inventariseren in welke buurten en op welke wijze momenteel een kloppend hart aanwezig is in de zin van algemene laagdrempelige voorzieningen en ontmoetingsplekken zoals huiskamers en buurthuizen. Zo zijn er bijvoorbeeld 17 gemeenschapshuizen en 14 huiskamers in 20 verschillende buurten. Tevens wordt onderzoek gedaan naar de behoeften op dit vlak in elke buurt en de mogelijkheden om deze te realiseren. Daarbij wordt ook aansluiting gezocht bij de ambities en aanpak voor de burgerbegroting en -participatie. Op basis van deze inventarisatie volgt in 2020 een voorstel ter verdere stimulering van het kloppend hart.

Woonagenda

Vanuit het coalitieakkoord volgen op woongebied enkele specifieke acties die we gaan incorporeren in het reguliere beleid. Zo wordt in 2019 vanuit het programma studentenstad een onderzoek uitgevoerd naar de specifieke behoefte van jong-afgestudeerden. De uitkomsten hiervan worden in 2020 vertaald in de woonprogrammering. Vooruitlopend hierop wordt begin 2019 de woonprogrammering studentenhuisvesting aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. In 2020 wordt deze geïntegreerd in de volledige woonprogrammering. Ook wordt eind 2018 het huidige beleid op woningsplitsing geëvalueerd waarna de resultaten verwerkt kunnen worden in het woningsplitsingsbeleid.

De ambitie om gemengde buurten te stimuleren ondersteunen we vanuit woonbeleid door een gevarieerd aanbod van woningen. De variëteit in het aanbod van woningen wordt vanaf 2019 meegewogen in de prestatieafspraken en vanaf 2020 in de woonprogrammering. Om dit mogelijk te maken vindt in 2019 een behoeften-onderzoek plaats. Verder blijft de gemeente Collectief Particulier Opdrachtgeverschap en vraaggericht bouwen stimuleren dat ook bijdraagt aan variëteit.

Aangaande de kwantiteit en betaalbaarheid van woningen, ook voor middeninkomens maakt de gemeente jaarlijks prestatieafspraken met de woningcorporaties op basis van onder meer de ontwikkeling van de diverse inkomensdoelgroepen. Betaalbaarheid en beschikbaarheid van woningaanbod worden daarin continu meegewogen als hoge prioriteit. Ook hier geldt dat een behoeftenonderzoek wordt uitgevoerd en meegenomen in de woonprogrammering 2021-2025.

Benodigde extra middelen (capaciteit en financiën) t.b.v. sociale en saamhorige stad

- Succesvolle re-integratie: 2018 is gefinancierd vanuit SIF, voor 2019 en 2020 is € 400.000 aan extra middelen nodig voor inzet re-integratietrajecten en extra consulenten (fte).
- Voor het aanvalsplan armoede is analyse en monitoring noodzakelijk. Hiervoor is in 2019 en 2020 een bedrag van respectievelijk € 100.000 en € 50.000 nodig voor de analyse en opzetten van een monitor en vanaf 2021 € 25.000 structureel voor continue monitoring.
- 50-gezinnen-aanpak: Voor 2019 t/m 2020 € 1.200.000 te investeren middelen (jaarlijks € 300.000). Dit betreft een voorinvestering, gericht op het verminderen van de in te zetten voorzieningen voor de betreffende gezinnen.
- Kloppend hart in elke buurt: Ingeschatte kosten bedragen € 100.000 (2019), € 200.000 (2020), € 300.000 (2021) en € 300.000 (2022).
- De woonagenda wordt gerealiseerd vanuit de bestaande middelen, met uitzondering van het onderzoek naar de specifieke behoefte van jong-afgestudeerden dat vanuit het programma studentenstad uitgevoerd wordt. Ook is voor het bestaande woningsplitsingbeleid jaarlijks een bedrag van € 50.000 nodig voor handhaving.

C Duurzame en bereikbare stad

We zien Maastricht als een duurzame en bereikbare stad, die op beide thema's de klimaatopgave aangrijpt als kans en waarin inwoners en bezoekers zo veel mogelijk op eigen kracht bewegen. Maastricht gaat hard op weg om volledig klimaatneutraal te worden door het voortvarend toepassen van technologische innovaties. Dit mede dankzij het krachtige en aanjagende voorbeeld van de gemeentelijke organisatie die zelf volledig klimaatneutraal wordt. We zetten gezamenlijk met partners in stad en regio stappen op het gebied van verduurzaming van mobiliteit, energie en stadsontwikkeling. De stad is in 2030 volledig afvalloos. Om dit alles te realiseren worden op verschillende terreinen acties ondernomen:

Brede duurzaamheidsagenda

In Maastricht zijn we al enkele jaren aan de slag via het Maastrichts Energie Akkoord 2014-2018. Samen met partners en op basis van energie en draagvlak bij verschillende partijen in de stad zetten we geleidelijk de benodigde stappen. Vanuit het coalitieakkoord is de energietransitie tot een van de speerpunten van beleid benoemd. Via de klimaatbegroting geven we de transitie agenda voor de komende vier jaar in Maastricht weer. De klimaatbegroting Maastricht en onderliggende programma's sluiten voor optimaal resultaat aan bij de systematiek en afspraken uit Den Haag, waaronder bijvoorbeeld het klimaatakkoord. De klimaatbegroting is een dynamisch programma dat de komende jaren nog zal groeien. Het omvat:

- strategisch stappenplan energietransitie;
- uitvoeringsplan Maastrichts Energie Akkoord (MEA) 2018-2022.

In het strategisch stappenplan komen de ambities van het Rijk en de gemeente Maastricht samen en staat beschreven via welke mijlpalen en doelen Maastricht de komende jaren strategisch vorm geeft aan de rijksambitie Klimaatneutraal 2050. Met het Uitvoeringsplan MEA wordt gewerkt aan breed draagvlak in Maastricht, aan (gezamenlijke) successen en aan inspirerende voorbeelden.

Een concreet voorstel inzake de milieuzone binnenstad inclusief precieze ligging, knelpunten en bijbehorende oplossingen, wijze van handhaving en communicatie ligt begin 2019 voor aan de raad inclusief kosten en benodigde inzet. Na besluitvorming kan het communicatie-proces starten, het verkeersbesluit worden voorbereid en genomen zodat in 2020 de milieuzone geldig is en handhaving kan starten.

Afval

In 2020 wordt gestart met onderzoek naar alternatieven en best practices bij andere gemeenten voor optimalisatie van afvalinzameling door één systeem binnen het centrum. Dit heeft de vorm van een participatietraject met ondernemers en mogelijkheden voor koppeling aan de pilot emissieloze stadsdistributie in Wyck. Verder wordt het verder terugdringen van restafval conform raadsbesluit 'Maastricht Afvalloos 2030' uit 2016 gecontinueerd. Eind 2018 liggen de uitkomsten van de 'afvalpilots' en het nieuwe afvalbeleidsplan voor aan de raad. Deze vormen het kader voor de toekomstige inzet om in 2020 de helft restafval t.o.v. 2014 te hebben en in 2030 restafvalloos te zijn.

Groen en water

Aan de coalitieambities aangaande vergroening van de stad wordt vormgegeven door in het tweede kwartaal van 2019 de Leidraad Groen ter besluitvorming aan de raad voor te leggen inclusief een verhoging van het onderhoudsniveau. Na besluitvorming wordt de verhoging van het onderhoudsniveau per direct geïmplementeerd. Tegelijk met de Leidraad Groen ligt ook het Groenstructuurplan voor aan de raad. Na vaststelling hiervan worden projectgewijs diverse scenario's uitgewerkt ten behoeve van méér groen. Vooruitlopend hierop zijn er in 2019 al enkele concrete vergroeningsprojecten aan de orde. Bij alle projecten zoeken we naar synergie met de hemelwateropgave en bestrijding van wateroverlast. Dit moet in 2020 e.v. leiden tot extra groenprojecten.

Aangaande water continueren we tevens de concretisering van het vastgestelde plan van aanpak hoogwater om via het Bestuurlijk Overleg MIRT tot een uitvoeringsstrategie aangaande hoogwaterveiligheid te komen. Voor wat betreft de verbetering van de waterkwaliteit in de rivieren heeft het Waterschap Limburg de grensoverschrijdende werkgroep Jeker en Geul opgestart. In deze werkgroep zal onder meer gesproken worden over de verbetering van de waterkwaliteit. De gemeente zal hierin participeren en op basis van de daar opgedane ervaringen, onderzoeken of de gevolgde systematiek ook bruikbaar is voor de verbetering van de waterkwaliteit van de Maas. Daarvoor wordt uiterlijk in 2023 een voorstel uitgewerkt.

Onderdeel van het groenstructuurplan is verder ook het stimuleren van maatschappelijke initiatieven om te vergroenen door dit zoveel mogelijk faciliteren en waar mogelijk over te dragen in zelfbeheer. Ter stimulering van vergroening van particulier bezit wordt op basis van benchmarkonderzoek de mogelijkheid van tariefdifferentiatie bij rioolbelasting in geval van minder verharde oppervlakken buitenruimtes nader onderzocht. Dit zal leiden tot een concreet voorstel bij de Begroting 2020 en de Tarievennota 2020 e.v.

Specifiek voor het ENCI-gebied worden scenario's en dilemma's in kaart gebracht als aftrap voor nadere uitwerkingen inzake de overgangszone in de periode 2019 -2024. Om dit alles mogelijk te maken wordt ondertussen in 2019 het bestemmingsplan ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Mobiliteitsagenda

Om te komen tot uitvoer van een brede mobiliteitsagenda, zoals die in het coalitieakkoord verwoord is, wordt in het proces om te komen tot de omgevingsvisie (besluitvorming door de raad in Q3 2019) nadrukkelijk aandacht besteed aan mobiliteit. Aandachtspunten in de omgevingsvisie zijn onder meer:

- Bevorderen van een mobiliteitstransitie richting voetganger, fiets en openbaar vervoer.
- Versnelling van de gewenste mobiliteitstransitie via maatwerkoplossingen voor ouderen en mensen met een beperking (aanzet voor een nieuw verkeerscirculatieplan).
- Verdere uitbouw (locaties en omvang) van uitstekende P&R-voorzieningen (naast P&R West) aan de randen van de stad én uitbreiding van fietsenstallingen in het centrum vanaf 2020. In 2019 start een verkeerskundig onderzoek naar mogelijke locaties fietsenstallingen en extra P&R en start de pilot aanpak hotspots fietsoverlast, waarin we inzetten op fietscoaches, communicatie, handhaving en afstemming met pandeigenaren. Dit maakt onderdeel uit van het in 2019 op te stellen fietsplan dat na besluitvorming door de raad in 2020 gefaseerd geïmplementeerd wordt.

Naast de omgevingsvisie zijn er in het coalitieakkoord een aantal grote thema's/projecten op mobiliteitsgebied benoemd die van wezenlijk belang zijn om de brede mobiliteitsagenda te realiseren. Hierna beschrijven we deze, inclusief de beoogde stappen richting concretisering:

- Reductie vrachtverkeer uit België: 2019: monitoren van verkeersbewegingen en overleg met Belgische buurgemeenten over mogelijke maatregelen in het totale verkeerssysteem op basis van data. Dit moet eind 2019 leiden tot een concreet voorstel aan de raad over maatregelen waarvan de uitvoering vanaf 2020 kan starten.
- Continuering Maastricht Bereikbaar: In 2018 is afstemming gezocht met het Rijk en de provincie over mogelijke scenario's en financiering van een vervolg van Maastricht Bereikbaar voor 2019-2022 gericht op zowel de mobiliteits- als duurzaamheidsopgave. Voortzetting van de steun van de provincie en het Rijk hierbij is immers onmisbaar. Voorjaar 2019 ligt besluitvorming over het vervolg voor aan de raad zodat we in 2019 de nieuwe aanpak kunnen implementeren.
- TVM: Aangaande de tram is in 2018 het definitief ontwerp gereed en wordt gestart met de voorbereiding van de aanbesteding. In 2019 wordt de aanbesteding in de markt gezet om in 2023 te kunnen starten met proefbedrijf en om ingebruikname in 2024 te realiseren.
- Stad en spoor: Het project Stad en Spoor wordt voortgezet, gericht op de aanpak van de barrièrewerking van de spoorzone en de transformatie van station Maastricht naar internationaal knooppunt. Eind 2018 ligt een ambitiedocument voor in de raad inclusief quick wins stationsomgeving en het beoogde vervolgproces.
- De laatste jaren breidt het kernwinkelgebied van Maastricht zich uit naar de oostelijke Maasoever in Wyck. De Stationsstraat en omgeving dient aangepast te worden aan deze nieuwe dynamiek. Op basis van onder meer het ambitiedocument stad en spoor bepalen we de scope voor een verdere kwalitatieve impuls in de stationsstraat en het autoluwer maken van Wyck. Pas in een latere fase (na 2019) zal een concreet voorstel voor de volledige en definitieve herinrichting van de stationsomgeving en verkeerscirculatie aan de raad voorgelegd worden.
- Lange afstandsbusen: Om binnen de spoorzone de problematiek van halterende lange-afstandsbusen aan de oostzijde van het station op te lossen dient begin 2019 besluitvorming plaats te vinden over locatie en definitief ontwerp in afstemming met partners NS en Prorail en busmaatschappijen. Start aanbesteding en verwerving begin 2019 en medio 2019 realisatie en ingebruikname.
- Sparen voor overname Q-park garages
De samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente en Q-park loopt af in 2032. Vooruitlopend op het aflopen van deze overeenkomst wordt een reserve aangelegd die kan ingezet worden voor de overname van strategisch in de binnenstad gelegen parkeergarages.

Benodigde extra middelen (capaciteit en financiën) t.b.v. Duurzaam en bereikbare stad

- Voor de klimaatbegroting is jaarlijks een bedrag van € 1 mln. nodig plus in 2019 en 2020 € 1,1 mln. investeringsmiddelen uit het MJIP. Om de ontwikkelingen aangaande warmtenetten op termijn mogelijk te maken is indicatief nog eens € 30 mln. nodig.
- Om meer P&R en fietsstalling mogelijkheden te creëren zijn middelen nodig. Deze zijn uiteraard afhankelijk van het ambitieniveau. Een jaarlijks bedrag van € 200.000 is naar verwachting nodig. In 2019 is reeds € 150.000 nodig voor een verkeerskundig onderzoek naar mogelijke locaties voor fietsenstallingen en extra PenR en een pilot aanpak hotspots fietsoverlast. Voor de benodigde investeringen is een indicatief investeringsbedrag van € 5 mln. nodig.
- Voor het instellen van een milieuzone zijn naast investeringskosten van naar verwachting € 5 mln. die we in het MJIP reserveren, ook voor de handhaving middelen nodig. In de begroting 2019 is vooruitlopend op besluitvorming € 60.000 beschikbaar gesteld (uiteindelijke kosten handhaving zijn afhankelijk van benodigde/gewenste inzet).
- Om het onderhoudsniveau van het groen in de stad van crow C naar crow B te brengen is een jaarlijks bedrag van € 345.000 nodig.
- Het proces inzake het reduceren van vrachtverkeer uit België vraagt middelen voor monitoring, procesondersteuning, begeleiding aanbesteding en uitvoering. Hiervoor is circa € 25.000 per jaar nodig. Afhankelijk van de uitkomsten zijn investeringen nodig vanuit het MJIP. Een grove eerste inschatting bedraagt € 5 miljoen.
- Voor het voortzetten van Maastricht Bereikbaar voor 4 jaar is naar schatting € 7 miljoen nodig van de gemeente aangevuld met cofinanciering Provincie en Rijk. In 2019 reserveren we reeds € 2 mln. hiervoor.
- Voor vervolgaanpak stad en spoor zijn in 2019 procesmiddelen nodig ad € 300.000.

- Voor een kwaliteitsimpuls aan de Stationsstraat en het autoluwer maken van Wyck reserveren wij in 2019 € 1 mln. in het MJIP. Voor het vervolg is indicatief € 4 mln. nodig. Daarnaast voor 2021 en 2022 jaarlijks € 200.000 voor flankerende maatregelen.
- Het benodigde budget voor het inrichten van een locatie voor langeafstandsbussen vergt een investering van circa € 600.000. Bijdrage busmaatschappijen aan investering en exploitatie wordt nader onderzocht. Dit project heeft een directe link met de opgave voor de kwaliteitsimpuls Stationsstraat. Een deel van de benodigde middelen wordt dan ook uit het voor dit project gereserveerde budget gehaald.
- Gezien de ambitieuze mobiliteitsagenda dient opgemerkt te worden dat de capaciteit bij mobiliteit erg onder druk staat. Bovendien merken we dat vacatures in deze afdeling moeizaam ingevuld kunnen worden. De ambities lijken haalbaar, maar de spankracht binnen mobiliteit staat onder druk. Er is nagenoeg geen ruimte voor nieuwe onverwachte vraagstukken.
- De beschikbare gemeentelijke investeringsmiddelen zijn beperkt. (Mobiliteits)ambities die voortvloeien uit de omgevingsvisie zullen dan ook tegen de financiële kaders gehouden moeten worden.
- De ambities in het Groenstructuurplan vragen om extra exploitatiemiddelen van indicatief € 150.000 per jaar ten behoeve van ontwerpcapaciteit en werkbudget om groene initiatieven op te pakken en/of cofinanciering te bieden. Voor de voortzetting van zelfbeheer stellen we jaarlijks € 50.000 beschikbaar. Afhankelijk van het te kiezen investerings-niveau zijn de bestaande investeringsmogelijkheden (MJIP en GRP) mogelijk onvoldoende. Voor 2019 is al duidelijk dat er enkele concrete vergroeningsprojecten op de rol staan waarvoor een extra investeringsbedrag van € 300.000 nodig is. Voor de jaren 2020 e.v. is dit nog niet aan te geven (pm).
- € 200.000 per jaar vanaf 2020 is nodig om te sparen voor overname Q-park garages.

D Slimme, lerende stad

Maastricht is een slimme, lerende stad, die niet alleen grensoverschrijdend maar ook grensverleggend werkt aan betere kansen voor de inwoners van stad en regio.

De robuuste stedelijke onderwijsketen van lager-, middelbaar-, praktisch-, hoger- en universitair onderwijs draagt hieraan bij.

Maastricht is zich ervan bewust dat we niet enkel moeten kijken naar de eigen stad maar dat de ligging van onze internationale universiteitsstad binnen de Euregio Maas-Rijn een extra troef is die we moeten verzilveren. Om dit alles mogelijk te maken worden op verschillende terreinen acties ondernomen.

Onderwijs

In het coalitieakkoord is aangegeven dat Maastricht ook een slimme en lerende stad is. De stad kent een krachtige onderwijsketen die goed aansluit op de vraag van de arbeidsmarkt en alle inwoners ontwikkelingsmogelijkheden biedt voor hun talenten. Overheid en ketenpartners werken vanuit een integrale visie aan de kwaliteit van primair-, secundair- en beroepsonderwijs. Daarvoor gaan we:

- In 2019 met een raads werkgroep onderwijs samen met de schoolbesturen een vaste Onderwijstafel inrichten en kaderstellend een Onderwijsvisie Maastricht opstellen die leidt tot een onderwijsvisie met een Lokale Educatieve Agenda (LEA) als gezamenlijke uitvoeringsagenda. De onderwijsvisie en LEA zullen in Q3 2019 ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.
- De samenwerking met en tussen partijen op en rond de school intensiveren om te voorkomen dat steeds zwaardere vormen van ondersteuning moeten worden ingezet vanuit Jeugdwet, Wmo en Participatiewet.
- Aanpakken van segregatie en stimuleren van integratie en inclusie door inrichting van Integrale Kindcentra en herschikking van het Voortgezet Onderwijs en (Voortgezet) Speciaal Onderwijs.
- Effectieve uitvoering van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid koppelen aan armoedebestrijding (2020).
- Ondersteunen van het onderwijs bij dagarrangementen en verlengde leertijd vanuit een Lokale Educatieve Agenda (cultuureducatie; bewegen, sport en gezondheid; natuur- en milieueducatie; veiligheid en burgerschapszin).
- Een betere aansluiting van het onderwijs op de lokale arbeidsmarkt (doorgaande leerlijnen VMBO-MBO en de sectorplannen Arbeidsmarkt Andersom en Voordeel & Vervolg) in aansluiting op beleid en uitvoering van de Participatiewet.
- Met schoolbesturen PO en kinderopvangorganisaties het integraal huisvestingsplan (IHP) voor Integrale Kindcentra 0-13 herijken en met het schoolbestuur VO vanuit het in 2018 opgestelde Masterplan VO een huisvestingsplan VO opstellen. Beiden worden in 2019 ter vaststelling aan de raad voorgelegd.
- Een regionaal bestuurlijk platform inrichten dat in 2019 een voorstel oplevert voor concentratie en spreiding van voorzieningen voor (voortgezet) speciaal onderwijs en voor de transitie naar inclusiever (thuisnabijer) onderwijs.
- Vooruitlopend op de huisvestingsplannen voor PO, VO en SO zal begin 2019 een kaderstellende uitspraak aan de raad gevraagd worden aangaande BENG en Frisse Scholen.

Programma Studentenstad

Vanuit het coalitieakkoord gaan we het programma Student en Stad transformeren naar Studentenstad. Het bestaande programma zal samen met UM en Zuyd Hogeschool worden geactualiseerd en in Q2 2019 door het college worden vastgesteld. Studentenstad richt zich op de integratie van studenten, het zichtbaar maken en actief promoten van carrière perspectieven en het voorzien in voldoende betaalbaar en passend woningaanbod. Ook het realiseren van de international studentclub in de Muziekgieterij wordt binnen dit programma opgenomen.

Om de integratie van studenten binnen buurten te vergroten wordt gestimuleerd dat jongeren steun en advies geven aan hun medebewoners in de vakgebieden waarin ze worden geschoold. Op die manier wordt de kennis en innovatie vanuit onderwijs- en onderzoekinstellingen direct toepasbaar gemaakt t.b.v. van wijken en buurten hetgeen de meerwaarde van onze onderwijsinstellingen voor de stad vergroot.

De onderwijsinstellingen trekken tijdelijk heel wat extra inwoners naar onze stad. Maastricht wil inzetten op het vasthouden van deze talenten na het beëindigen van hun opleiding, of ze nu praktisch of theoretisch geschoold zijn. Om voor dit doel een plan van aanpak te kunnen opstellen is het noodzakelijk dat er eerst een studie gedaan wordt naar de vestigings- en vertrekmotieven van deze doelgroep.

Kennisuitwisseling

Vergroten van wederzijdse kennis en begrip door detachering van medewerkers tussen de verschillende instellingen, de gemeente en medeoverheden.

Een en ander komt voort uit de wens om samenwerking en interactie tussen bedoelde organisaties op alle niveaus, óók operationeel, te vergroten. Hiertoe wordt in Q4 2019 een verkenning afgerond onder de beoogde partners om te ontdekken wat de gezamenlijke ambities op dit vlak zijn. Op basis hiervan wordt een vervolgplan opgesteld.

Benodigde extra middelen (capaciteit en financiën) t.b.v. Slimme lerende stad

- De doelstellingen aangaande onderwijshuisvesting zijn uitvoerbaar, met weliswaar grote vraagtekens bij de hoogte van de investeringen rekening houdend met totale duurzaamheidsopgave (BENG en Frisse Scholen). De benodigde investeringen bedragen indicatief € 10,6 mln. voor PO, € 2 mln. voor speciaal en passend onderwijs en € 30 mln voor VO. Er zijn middelen in het MJIP opgenomen, maar deze zullen naar verwachting verre van toereikend zijn.
- Voor het uitvoeren van de lokale educatieve agenda is naar verwachting een jaarlijks bedrag van €100.000 nodig.
- De continuering van het programma Studentenstad vraagt een jaarlijks bedrag van €150.000. In 2019 is aanvullend € 50.000 nodig voor het onderzoek naar vestigings- en vertrekmotieven als basis voor concrete doelstellingen en indicatoren voor het vasthouden van afgestudeerden.

E Gezonde stad

In het coalitieakkoord is de ambitie verwoord om Maastricht te zien als een ontspannen stad en dus als een gezonde stad, van lichaam én geest. Een stad waar rust, en ontspanning kernwaarden zijn, dag en nacht, en waar Maastrichtenaren langer zelfstandig blijven wonen en actief meedoen in de samenleving. Om dat te realiseren wordt op verschillende terreinen actie ondernomen:

Transformatie sociaal domein

Allereerst wordt verder doorgezet op de ingezette transformatie in het sociaal domein met als uitgangspunt de continuïteit van het basisniveau en dus ook de kwaliteit van de zorg. Belangrijke voorwaarde is dat we een integrale aanpak realiseren. Zowel de doelstellingen onder Sociale & Saamhorige stad als onder Gezonde stad worden gediend door de beweging in het sociaal domein breed te maken. Zie hiervoor de aanpak transformatie onder Sociale & Saamhorige stad.

Bijkomend resultaat van de transformatie moet zijn dat het sociaal domein financieel in balans komt. Als de afzonderlijke acties (draaiknoppen) binnen het sociaal domein worden gerealiseerd, moet dit ook leiden tot minder kosten. Uiteraard afhankelijk van de landelijke ontwikkelingen. Doelstelling in 2019 is € 2.000.000, 2020 € 3.650.000, 2021 € 4.100.000 en 2022 € 5.100.000 minder uitgaven. Hiermee is de doelstelling van de draaiknoppen ten opzichte van de vorige begroting naar een realistisch niveau gebracht. We zetten daarom in op:

- Continueren van de landelijke lobby om duidelijk te blijven maken naar het Rijk dat het tempo en de omvang van de doorgevoerde kortingen niet realistisch is. Ook wordt ingezet op een verbetering van de verdeelmodellen waarvoor landelijk onderzoeken zijn opgestart. In Q3-2019 zal blijken of en in hoeverre de lobby samen met de andere tekortgemeenten in Nederland succesvol is geweest. Als er nog geen substantiële oplossing is gekomen, wordt ingezet op een verlenging van de 'stropenpot'.
- Bestaande en ingezette draaiknoppen verder uitvoeren, gelet op het gegeven dat een deel van de inspanningen op termijn resultaat oplevert. Zie begroting 2018-2021.
- Nieuwe interventies, met name optimalisatie re-integratie en 50-gezinnen-aanpak inzetten waarbij we niet alleen financiële doelstellingen halen maar ook maatschappelijke resultaten boeken.

Een van de al ingezette draaiknoppen is een verdere ontwikkeling van de wijze waarop afspraken met aanbieders in het sociaal domein worden gemaakt. Vanaf het begin van de decentralisatie is geprobeerd om met behulp van bestuurlijk aanbesteden te komen tot innovatieve werkwijzen. Hoewel er wel degelijk positieve resultaten zijn bereikt, is een herziening en vernieuwing nodig. Daarvoor wordt ingezet op:

- Verder differentiëren van de wijze waarop afspraken met aanbieders worden gemaakt, afhankelijk van product-markt-combinaties door bestuurlijk- dan wel regulier aanbesteden of subsidiëren waar dat beter past. Voor de inkoop 2019 wordt in samenspraak met de regio al een eerste slag gemaakt maar in 2019 gaan we dit voor 2020 en verder over de gehele linie van jeugd en Wmo doorvoeren. Hiervoor zal in Q2-2019 een voorstel aan de raad worden voorgelegd ter besluitvorming.

- Ook wordt op basis van de ervaringen binnen Blauwe Zorg onderzocht of meer lumpsum resultaatfinanciering op buurtniveau op basis van partnerschap met focus op maatschappelijk rendement haalbaar is. Met een aantal aanbieders wordt in 2019 in de pilot Krachtenbundeling gewerkt om dit in één buurt of wijk te realiseren. In Q4 2019 wordt hiervan een evaluatie opgesteld. Naar aanleiding hiervan besluit het college hoe hiermee in 2020 e.v. verder te gaan.

De wens tot een vitale samenleving waarin mensen meedoen, vraagt om nieuwe initiatieven rondom samenleven. Het bevorderen van de collectieve kracht in de samenleving is daarbij een belangrijk thema. Daarvoor gaan we:

- Het Sociaal Investeringsfonds structureel inzetten om nieuwe experimenten te initiëren die burgerkracht centraal stellen en zich richten op de ontwikkeling van algemene voorzieningen. In Q1 2019 wordt in beeld gebracht welke projecten afgelopen jaren zijn gefinancierd uit het SIF. Welke resultaten hebben ze opgeleverd, wat zijn de gevolgen (geweest) van eventuele beëindiging van deze projecten? Op basis hiervan wordt in Q2 2019 een voorstel voor criteria ter besteding van SIF-gelden voor 2019 – 2020 door het college vastgesteld. Het in 2016 vastgestelde kader voor het SIF vormt daarbij startpunt (bestedingen moeten financieel rendement opleveren, wat regulier kan, wordt niet uit SIF betaald, initiatieven gericht op meerdere beleidsdoelen hebben voorrang).

Om een integrale benadering van zorg en welzijn in de stad te realiseren, wordt verder ingezet op de samenwerking met partners. Daarbij zijn kernbegrippen vraaggestuurd en ontschot werken, preventie, uitgaan van positieve gezondheid en passende, effectieve zorg. Daarvoor wordt ingezet op:

- De samenwerking met partners binnen de wijkpilot Blauwe Zorg verder doorzetten en waar mogelijk resultaten toepassen in de gehele stad (zie nu al voorbeeld huishoudens met meervoudige problematiek waar de 50-gezinnen-aanpak op aansluit). Met verbonden partijen is afgesproken om voor 2019 en 2020 de projectorganisatie te continueren. In Q3-2020 volgt een evaluatie en op basis daarvan wordt door het college gekeken naar het vervolg.
- Verdere ontschotting tussen de domeinen doorvoeren, zowel binnen de gemeentelijke organisatie (zie ook transformatie sociaal domein) als met externe partners in het veld (zie ook pilot Krachtenbundeling).
- Daarbij het gedachtegoed en de werkwijze van positieve gezondheid breed in onze aanpak verankeren. Dit wordt meegenomen zowel in de transformatie van het sociaal domein als in de 50-gezinnen-aanpak.
- De zorginfrastructuur op wijkniveau verder optimaliseren, zowel intern als met externe partners. Hoewel dit een ongoing proces is, wordt met de pilot Krachtenbundeling ingezet op samenwerking met aanbieders. Daarnaast wordt binnen de transformatie sociaal domein ingezet op integraal, gebiedsgericht werken in de wijk.
- Samenwerking intensiveren met kennisinstellingen om te zien welke innovaties nog verder kunnen bijdragen aan onze doelstellingen. Hiertoe stelt het college in 2019 een aanpak per 2020 vast.

De ambitie is ook om het sociale vangnet in de stad te ondersteunen om zo ook minder zelfredzame burgers naar vermogen te laten deelnemen in de Maastrichtse samenleving. Vergaande samenwerking bij cliëntondersteuning en mantel- en respijtzorg is daarbij onontbeerlijk. En in het verlengde daarvan de inrichting van een steunpunt mantelzorg. Vrijwilligersinitiatieven en buurtnetwerken, alsook (sport)verenigingen zijn belangrijke bindmiddelen in de samenleving en worden dan ook op waarde geschat. Om dit te realiseren gaan we:

- Partijen stimuleren tot vergaande samenwerking, onder meer rondom cliëntondersteuning, eenzaamheid, mantel- en respijtzorg. De eerder in gang gezette samenwerking tussen Trajekt, Steunpunt Mantelzorg Zuid en MEE voor de onafhankelijke cliëntondersteuning wordt voortgezet en -in samenspraak met de betrokken partijen- verder uitgebreid. Op basis van de contourennota cliëntondersteuning Maastricht-Heuvelland en de gezamenlijk geformuleerde ambities, wordt in Q1 2019 het huidige plan van aanpak voor 2019 aangescherpt. In Q4 2019 wordt door het college een gezamenlijke koers uitgewerkt voor de verdere samenwerking in de komende jaren.
- Verschillende maatschappelijke dienstverleners de opdracht tot het inrichten van een steunpunt mantelzorg geven. Samen met maatschappelijke dienstverleners (zoals het onderwijs, de jeugdgezondheidszorg, knooppunten jeugd) en het Steunpunt Mantelzorg Zuid wordt in Q2 2019 een inventarisatie gemaakt van de behoefte aan mantelzorgondersteuning en benodigde expertise. Samen met de betrokken partijen wordt in Q4 2019 door het college een aanpak ontwikkeld met daarin afspraken over de gezamenlijke aanpak voor de volgende jaren.

In 2030 kent Maastricht een optimale toegankelijkheid van gemeentelijke gebouwen, als uitwerking van de VN-doelstellingen voor mensen met een beperking. Om dat te realiseren gaan we:

- In samenwerking met ervaringsdeskundigen en experts, de implementatie voortzetten van de nota: 'Maastricht voor Iedereen 2018-2022' met speerpunten zoals: deskundigheidsbevordering ambtenaren en andere publieke functionarissen en screening van de toegankelijkheid van gemeentelijke panden. Op basis van deze screening in 2019 zal worden bekeken welke investeringen noodzakelijk zijn om de toegankelijkheid van deze panden te optimaliseren. Een plan van aanpak inzake de toegankelijkheid Gebouwen inclusief realisatieplan quick wins voor 2019 zal voor de zomer 2019 aan de raad voorgelegd worden.

Een belangrijk speerpunt bij de ambitie Gezonde stad vormt bewegen en vitaliteit. Om dit te stimuleren wordt stevig ingezet op zowel verenigingen als bewegen in de openbare ruimte.

We nemen hiertoe de volgende acties:

- Waar mogelijk wordt bewegen in de openbare ruimte gestimuleerd. In Q1 2020 wordt een nota Bewegen in de openbare ruimte aan de raad voorgelegd. Hierin wordt uitgewerkt hoe er in 2020 en verder invulling gegeven wordt aan deze doelstelling, onder andere door het plaatsen van speel- en bewegingstoestellen. Verder wordt het nu al voor zover mogelijk meegenomen in de omgevingsvisie als basis voor de inrichting van de openbare ruimte.
- Vanaf 2019 zal Maastricht Sport (MS) in de contacten met verenigingen, scholen etc. inzetten op een bredere benadering van gezondheid. Mede vanuit de gedachte van positieve gezondheid en preventie zal nadrukkelijk afstemming tussen MS en andere onderdelen van het sociaal domein worden aangegaan. MS is betrokken bij de transformatie van het sociaal domein en de wijkgerichte benadering. Dit wordt ingezet als een aanvullend aandachtspunt binnen de bestaande functies en taakvelden.
- Aansprekende voorbeelden werken goed bij het stimuleren van met name jongeren. Daarom wordt in afstemming met economie continu gekeken naar het ondersteunen van evenementen die hieraan bijdragen. Maastricht Sport haakt hierop aan met programma's met als doel stimuleren van bewegen, zoals dat nu ook veelal het geval is.

- Om verenigingen te steunen wordt borgstelling bij investeringen door sportverenigingen ingezet in samenwerking met de Stichting Waarborgfonds Sport. Dit wordt juridisch en financieel in Q4-2018 uitgezocht en met ingang van 2019 toegepast.

Specifiek voor jeugd wordt naast al genoemde acties als transformatie sociaal domein, 50-gezinnen-aanpak, alternatieve vormen van aanbesteding en de hierboven aangegeven aanpak op gezondheid verder ingezet op voorkomen van instroom in jeugdzorg. Daarnaast wordt in verschillende beleidsvelden specifiek aandacht besteed aan ouderen. Dit alles wordt gedaan door:

- Nadrukkelijker in te zetten op de methodiek '1 gezin - 1 plan - 1 regisseur' bij meervoudige problematiek. Uiteraard geldt dit breder in het sociaal domein maar de prioriteit ligt in eerste instantie vooral bij jeugd. Doel is om voor iedere nieuwe meervoudige hulpvraag in 2019 een IG1PIR op te stellen dan wel bij herijking van een bestaand traject.
- Regie op de toegang tot en de keten binnen jeugdzorg te versterken. Deels door binnen de toegangsteams nadrukkelijker te kijken naar doelmatigheid. Maar gelet op de verwijsstromen via andere kanalen dan onze eigen toegang ook door bijvoorbeeld de inzet van praktijkondersteuners bij huisartsen. Dit is een continu proces waarover in de monitor wordt gerapporteerd.
- In Q1 2019 te inventariseren op welke wijze aandacht voor ouderen in de verschillende beleidsvelden is verankerd. Tevens worden daarbij de lacunes rondom aandacht voor ouderen aangegeven. Hierbij baseren we ons op de uitkomsten van de seniorenmonitor. Speciale aandacht zal uitgaan naar huisvesting (en dan in bijzonder wonen & zorg), mobiliteit en toegankelijkheid, communicatie en veiligheidsbeleving. In vervolg op deze inventarisatie wordt door het college een plan van aanpak opgesteld (Q3 2019) om ongewenste hiaten in de beleidsvelden te dichten.

Benodigde extra middelen (capaciteit en financiën) t.b.v. Gezonde stad

- Om de draaiknoppen beter te laten aansluiten op de actuele situatie is de doelstelling ten opzichte van vorige begroting naar een realistisch niveau gebracht: 2019 € 2.000.000, 2020 € 3.650.000, 2021 € 4.100.000 en 2022 € 5.100.000 minder uitgaven. De met draaiknoppen en interventies gemoeide capaciteit en financiën wordt bij de desbetreffende onderdelen onder sociaal en saamhorige stad en gezonde stad verder aangegeven.
- Om het SIF minder gevoelig te maken voor schommelingen laten we de koppeling met het rekeningresultaat los en storten we jaarlijks € 200.000 in het SIF.
- Voor de methodiek '1 gezin - 1 plan - 1 regisseur' bij meervoudige problematiek is per jaar € 200.000 nodig.
- Voor Blauwe Zorg zijn voor de komende jaren substantiële middelen nodig (2020 € 500.000, 2021 € 400.000 en 2022 € 300.000). Deze middelen dienen ter continuering van de benodigde projectorganisatie en de daaruit voortvloeiende projecten.
- Om de samenwerking met kennisinstellingen te intensiveren is een jaarlijks bedrag van € 50.000 nodig.
- Voor de toegankelijkheid van gebouwen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, is indicatief een investeringsbedrag van € 2 mln. nodig.
- Voor het stimuleren van bewegen in de openbare ruimte is indicatief een eenmalig investeringsbudget van € 200.000 gewenst.

F Economisch vitale stad

Maastricht is een economisch vitale stad, gelegen in het hart van een euregionale kennisregio. Vanuit het coalitieakkoord is het de bedoeling de lokale en (eu)regionale economische potenties ten volle te benutten. De kansen liggen er op het gebied van kennis en innovatie, het versterken van de relatie tussen cultuur en economie, het versterken van Maastricht als ontmoetingstad en Maastricht als universiteitsstad en internationale kennisstad. Maastricht wil inzetten op het vasthouden van talenten, of ze nu praktisch of theoretisch geschoold zijn. Investeren in kennis en innovatie is immers een onmisbaar fundament voor een sociale en economisch vitale stad, met een arbeidsmarkt die aantrekkelijk is voor de vestiging van bedrijven.

De positieve economische dynamiek waarin Maastricht en de hele (eu)regio zich bevinden maakt dat de arbeidsmarkt steeds meer overspannen wordt. Verder zien we dat er stilaan een kloof ontstaat tussen de arbeidskrachten die de arbeidsmarkt nodig heeft en de arbeidskrachten die we in Maastricht en omgeving kunnen bieden. Om op dit alles in te spelen worden op verschillende terreinen acties ondernomen:

Economische samenwerking Zuid-Limburg

De uitdagingen op het gebied van MKB, vestigingsklimaat, innovatie en arbeidsmarkt, maar ook op het vlak van bereikbaarheid en duurzaamheid, zijn stevig in Zuid-Limburg. Deze uitdagingen stoppen niet bij de (gemeente)grenzen. Het uitwerken van een gezamenlijke agenda, onderschreven door alle Zuid-Limburgse gemeenten, het bedrijfsleven en de onderwijsinstellingen, om op die manier gezamenlijk betere resultaten voor de regio te behalen, is daardoor onontbeerlijk geworden. Hiertoe zetten we stevig onze schouders onder ESZL, dat inhoudelijk voortbouwt op het fundament van LED maar organisatorisch helemaal anders ingericht wordt. Inhoudelijk worden binnen deze organisatie in ieder geval de volgende speerpunten opgepakt: onderwijs en arbeidsmarkt, MKB en grensover-schrijdende economie en vestigingsklimaat. Om ESZL te laten slagen stelt de gemeente (net zoals Heerlen en Sittard-Geleen) 1 FTE ter beschikking als programmamanager binnen deze organisatie.

Onderwijs en arbeidsmarkt

De economie van Limburg bloeit en zorgt voor steeds meer werkgelegenheid. Desondanks is het onbenut arbeidspotentieel nog fors. Het oplossen van deze mismatch tussen vraag en aanbod op de korte termijn is een belangrijk aandachtspunt in het provinciale aanvalsplan arbeidsmarkt. Ook in Maastricht is dit probleem voelbaar, derhalve wordt aangehaakt bij het provinciale plan via een lokaal uitwerkingsplan gerelateerd aan werking ESZL programmalijn O&A. Hierbij wordt nadrukkelijk de klemtoon gelegd op het vergroten van arbeidsparticipatie. Daartoe wordt de ketenaanpak ter ondersteuning van re-integratie op de arbeidsmarkt geoptimaliseerd (zie sociaal en saamhorige stad). Aansluitend wordt ingezet op overleg met het beroepsonderwijs om op die manier voldoende toekomstige arbeidskrachten op te leiden voor die vakgebieden die noodzakelijk zijn om de duurzaamheidstransitie effectief waar te maken.

De gemeentelijke organisatie dient een voorbeeldfunctie te hebben ten aanzien van het bieden van een zinvolle plek aan mensen met een onoverbrugbare afstand tot de arbeidsmarkt. Hiertoe wordt een handleiding/draaiboek geschreven om meer bewustwording te creëren opdat we aan de stijgende quota (kunnen blijven) voldoen. Bij MOVE@maastricht is hier specifieke aandacht voor.

Aangaande leerwerktrajecten en aanverwante instrumenten binnen de gemeentelijke organisatie wordt ingezet op additioneel werk in de openbare ruimte en begeleiding door SZMH/Annex (42 trajecten per jaar in OOR/buurtteams). Verder wordt de bedrijfsschool/leerwerkbedrijf Stadsbeheer verder geoperationaliseerd (20 trajecten/groeibanen per jaar) aangevuld met 10 garantiebanen bij Stadsbeheer in 2022. Ook wordt de MTB als leerwerkbedrijf gecontinueerd. Voor al deze instrumenten zullen businesscases opgesteld worden.

Duurzaamheid en energietransitie en circulaire economie als economische kans

Iedereen (bedrijven, overheid, inwoners, ...) staat de komende jaren aan de lat voor een omvangrijke duurzaamheidsopgave. De energietransitie, die hiermee verbonden is, is ook volop in uitvoering. Deze beide fenomenen worden aangrepen als economische kans. Hiertoe vervult de gemeente een faciliterende en aanjagende functie richting onderwijs en bedrijfsleven.

Concreet wordt eerst geïnventariseerd welke duurzaamheidstrajecten er bij de verschillende partners lopen, waar de koppelkansen liggen en wat de behoeftes van de betrokken actoren zijn. Indien mogelijk worden koppelingen met projecten en trajecten binnen ESZL gelegd.

Na deze inventarisatiefase volgt een concreet plan van aanpak, dat in dialoog met de raad door het college wordt opgesteld. Een centraal begrip in deze is circulaire economie. De afvalstoffen van het ene bedrijf kunnen immers welkome grondstoffen vormen voor een ander bedrijf. De gemeente maakt bedrijven hiervan bewust en onderzoekt waar potentiële matches gevonden kunnen worden, door faciliterend en aanjagend te werken.

Vestigingsagenda

Rekening houdend met het profiel dat Maastricht voor zichzelf bepaald heeft binnen de (eu)regio wordt ingezet op het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor doelgroepen die de gewenste stedelijke dynamiek versterken. Concreet wordt er extra geïnvesteerd in een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor expats en internationale kenniswerkers. Gezien de aanwezigheid van een internationale universiteit en gezien de ligging van Maastricht, omgeven door buitenlandse grenzen, zijn er in onze stad -en bij uitbreiding in heel Zuid-Limburg- heel wat internationale kenniswerkers aanwezig. Voor deze doelgroep zetten we vanuit het coalitieakkoord in op de doorontwikkeling van de dienstverlening. Hiertoe gaan we het Maastricht International Centre (MIC) verder doorontwikkelen en structureel borgen op Zuid Limburgse schaal.

Een andere doelgroep die Maastricht volop kansen wil bieden is die van de ondernemende studenten, startups, broedplaatsen, incubators en de creatieve maakindustrie. Om de economische spin-off van bovengenoemde doelgroep te stimuleren wordt door het college een plan van aanpak uitgewerkt. Het plan zal zeker de volgende elementen bevatten:

1. Een kader voor het definiëren van toegevoegde waarde (economische spin-off), de rol van de gemeente en vaste randvoorwaarden voor ondersteuning. Een eerste stap hiertoe is het inventariseren van voor de stad interessante initiatieven (onderzoek naar het bestaande netwerk van incubators, beloftevolle start-ups, ...) en daar ophalen waar deze spelers behoefte aan hebben.
2. Het evalueren en op basis daarvan (al dan niet gewijzigd) continueren van de impuls creatieve maakindustrie.
3. Het verankeren van het broedplaatsenbeleid binnen de werking van het team economie en cultuur om zo directe verbindingen te kunnen leggen naar overig relevant beleid. In het kader daarvan afstappen van een kwartiermaker broedplaatsenbeleid en voorzien in een accountmanager broedplaatsen, start-ups en incubators, die vinger aan de pols houdt bij bestaande initiatieven.

Maastricht als ontmoetingstad

Maastricht is een stad met vele bijzondere kenmerken. De combinatie van een hoge kwaliteit van leven, een historische binnenstad, een Europese ligging, een grote studentenpopulatie, een internationale sfeer en een voor Nederlandse begrippen zeer herkenbare 'Maastrichtse' identiteit maken dat Maastricht zeer aantrekkelijk is voor bezoekers. Maastricht wil hierbij bewust de internationale ontmoetingsstad van de toekomst zijn waar gewinkeld, gewerkt en gerecreëerd wordt.

De stad is nationaal een top winkelstad en wil in de top-3 blijven. Om dit te realiseren moeten we inzetten op verschillende fronten. De aantrekkelijkheid van een winkelstad wordt gedragen door de aanwezigheid van diverse ondernemers. Om hen beter te faciliteren investeren we in een integrale dienstverlening vanuit de ambtelijke organisatie naar deze ondernemers, groot en klein, toe. Hiertoe doen we aan accountmanagement op (winkel) straatniveau. Ook het invoeren van de omgevingswet wordt daarbij aangegrepen als kans tot vernieuwing. Naast dagtoerisme wil Maastricht ook het meerdaags en zakelijk toerisme stimuleren. Nu het MECC vernieuwd zal worden, willen we de kans, die zo ontstaat om grote congressen aan te trekken, verzilveren. Hiertoe versterken we het Maastricht Convention Bureau. Aantrekkelijk blijven voor toeristen kan enkel indien het hotelaanbod kwalitatief en kwantitatief op peil blijft. Om ondanks de aantrekkelijkheid voor toerisme een ontspannen stad te behouden worden er regels inzake toeristisch woningverhuur uitgewerkt.

Smart City

Smart city is een breed begrip. Het is dan ook niet een opgave op zichzelf maar een methode of oplossing om bestaande of toekomstige vraagstukken op te pakken. Focus is nodig in leren, investeren en implementeren (wat doen we wel of wat niet) anders ontstaat geen resultaat en wordt de opgave alleen maar groter. Samen met partners wordt een proces richting 'smart city Maastricht' gestart middels een inventarisatie 'Wat doen we al?'. Vervolgens wordt gekeken naar de mogelijkheden en keuzes die smart city kent in samenwerking met de partners in de stad zoals genoemd in het akkoord maar ook partners daarbuiten (internationale kennisinstellingen/ instituten en regionaal met gemeenten Heerlen en Sittard en landelijk met VNG realisatie). Op basis van deze output zal richting de zomer 2019 in samenspraak met de raad een visie geformuleerd worden waarin de gemeente een duidelijke rol en plek krijgt en de nadruk ligt op dicht bij de mensen staan. Na de zomer zal deze visie ter besluitvorming aan de raad voorgelegd worden. Investeren in het smart city concept, gericht op het slimmer inzetten van data om met name de leefkwaliteit van de bewoners en de gastvrijheid aan bezoekers te verhogen.

Benodigde extra middelen (capaciteit en financiën) t.b.v. Economisch vitale stad

- Om de economische samenwerking Zuid-Limburg robuust te verankeren, ook organisatorisch, verbinden de drie Zuid-Limburgse steden zich nog nadrukkelijker met ESZL. Elke stad benoemt een programmanager die de verbinding tussen ESZL en de individuele steden moet borgen. Om dit mogelijk te maken is een bedrag van € 100.000 per jaar nodig.
- Voor de doorontwikkeling van het MIC is in 2019 € 100.000 nodig, daarna een jaarlijks bedrag van € 300.000.
- Voor het aanhaken bij het provinciale aanvalsplan arbeidsmarkt en het opstellen en uitvoeren van een lokaal uitwerkingsplan is een bedrag van € 50.000 per jaar nodig.
- Voor het plan van aanpak voor verbetering van het vestigingsklimaat voor ondernemende studenten, startups, broedplaatsen, incubators en de creatieve maakindustrie is in totaal € 425.000 nodig.
- Voor de versterking van het MCB stellen we vanuit de inkomsten aan toeristenbelasting een extra bijdrage van € 150.000 beschikbaar.
- Voor de handhaving van het beleid toeristische woningverhuur stellen we vanuit de inkomsten aan toeristenbelasting voor 2019 en 2020 een bijdrage van € 100.000 beschikbaar.
- Om duurzaamheid als economische kans van een gedegen uitwerking te voorzien is jaarlijks € 50.000 nodig voor additionele capaciteit.
- Voor smart city Maastricht is jaarlijks € 100.000 nodig voor coördinatie en werkbudget.

G Aantrekkelijke stad

Maastricht is een aantrekkelijke stad in de meest letterlijke zin. Een stad die zijn bewoners duurzaam weet te binden, nieuwe bewoners weet aan te trekken en bezoekers weet te boeien. Een bruisende stad met een vitaal verenigingsleven, een verrassend stedelijk cultureel klimaat met innovatief ondernemerschap en onderscheidende evenementen.

De uniciteit van Maastricht wordt mede veroorzaakt door het feit dat de stad op het snijvlak ligt tussen twee culturen: een 'noordelijk' besef van efficiency, rationaliteit en engagement enerzijds en een 'zuiderlijke' bereidheid tot relativering, het 'Carpe Diem' en het hanteren van de menselijke maat anderzijds. De stad weet twee ogenschijnlijk onverenigbare kwaliteiten op een unieke wijze met elkaar te verenigen. Dit bewust 'bespelen' van verschillende sferen past Maastricht ook toe op cultureel gebied. Sinds jaar en dag kent Maastricht een volstrekt eigen regionale culturele identiteit, gestoeld op de eigen culturele instellingen, het verenigingsleven en eigen evenementen. Tegelijkertijd verwierf Maastricht een gewaardeerde culturele positie op nationaal niveau. Door de herontwikkeling van het Sphinx kwartier / Belvédère zien we dat hier een nieuwe culturele hotspot ontstaat waar cultuur zich vestigt, opbloeit en tot nieuwe dwarsverbanden leidt. Om op dit alles te versterken wordt vanuit het coalitieakkoord op verschillende terreinen acties ondernomen:

Cultuurbeleid

Het streven is om Maastricht als nationaal cultureel brandpunt optimaal in te schakelen in een goedwerkende culturele (eu)regio. Maastricht zet hierbij in op een breed profiel dat zowel oog heeft voor de rijksgesteunde culturele instellingen, de cultuuropleidingen (amateur of professioneel) als voor het ondersteunen van de amateurkunsten. De popsector heeft intussen een eigen positie verworven binnen onze culturele infrastructuur en draagt bij aan de verbreding en versterking van het culturele profiel van de stad. De uitgangspunten, zoals vastgelegd in de nota popbeleid, worden daarom verder doorgezet om zo deze sector verder te faciliteren en stimuleren. Een van de manieren waarop dit gebeurt, is door het ontwikkelen en ondersteunen van de Muziekgieterij tot een rendabel poppodium. Verder werken we actief mee aan een gedeeld profielplan Stedelijke Cultuurregio Zuid. In Nederland oefenen verschillende steden binnen hun stedelijk netwerk in het van onderop formuleren van een propositie over wat er binnen hun stedelijk netwerk cultureel nodig is, wat de elkaar aanvullende krachten zijn en wat de bijdrage van het Rijk en de Raad voor Cultuur daaraan zou moeten kunnen zijn.

Het stedelijk netwerk Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen heeft, samen met de provincie Limburg, het initiatief genomen om met het culturele veld stapsgewijs naar een gedeelde propositie voor 2020 te komen, waarmee we het gesprek kunnen aangaan met het Ministerie van OCW, de Raad voor Cultuur en andere spelers over het culturele landschap. We zetten hierbij in op de thema's internationalisering, verbreding van de diversiteit van het publieksbereik, ruimte voor makers en zullen de instellingen daarbij ondersteunen.

Als voorloper op de nieuwe cultuurplanperiode vanaf 2021 heeft de stedelijke cultuurregio Zuid Limburg drie proeftuinen ingediend t.w. film, dans en ruimte, voor makers in cultureel erfgoed.

Parallel hieraan wordt gewerkt aan het verstevigen van onze culturele ketens, om samen met de partners in de stad op die manier te komen tot een stevigere positionering en daarmee grotere aantrekkingskracht van de professionele instellingen en tot de verbinding van amateurs via het kunstvakonderwijs tot professionals op het gebied van onder meer muziek, toneel en dans. Betaalbare en toegankelijke voorzieningen voor amateurs liggen hieraan ten grondslag. Hiertoe wordt het beleidskader voor actieve cultuurparticipatie geactualiseerd en in Q1 2019 voorgelegd aan de raad.

Eigen Culturele Instellingen

Binnen het culturele profiel van Maastricht spelen de eigen culturele instellingen (Theater aan het Vrijthof, Centre Céramique - Kumulus - Natuur Historisch Museum Maastricht) een belangrijke rol. De afgelopen jaren is er ingezet op het toekomstbestendig maken van deze instellingen. Deze processen worden de komende tijd verder uitgewerkt. Hierbij wordt ingezet op meer grip en sturing van het stadsbestuur op de organisatorische en inhoudelijke ontwikkeling van CC-Kumulus-NHMM. De geactualiseerde missie en visie Centre Céramique - Kumulus - NHMM wordt in januari 2019 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. Om een optimale werking te garanderen is het wenselijk dat de locatie Kumulus St. Maartenspoort geïntegreerd wordt in het Centre Céramique. Door de onzekerheid over het doorgaan van het hotelinitiatief in St.Maartenspoort komt de businesscase van deze verhuisbeweging € 1,35 miljoen te kort. Bij de geactualiseerde visie ligt tevens een voorstel voor een voorbereidingskrediet huisvesting voor. In Q2 2019 ligt een definitief ontwerp en investeringsvraag ter besluitvorming voor aan de raad. Naar het voorbeeld van de Sphinx-galerij maken we werk van het tonen van de collecties uit de depots in bestaande gebouwen. Op die manier toont Maastricht het rijke verleden, tradities en volkscultuur die eigen zijn in de stad aan een breed publiek. Een plan van aanpak van hoe dit kan worden gerealiseerd, wordt eind 2019 aan het college voorgelegd.

Het Theater aan het Vrijthof wordt in verschillende fasen verbouwd om zo opnieuw te kunnen voldoen aan de hedendaagse theatervereisten. Naast deze investeringen is het de wens ook verdere mogelijkheden voor cultureel ondernemerschap te creëren. Ter versterking hiervan is regionale krachtenbundeling gewenst en behoort verdere verzelfstandiging tot de mogelijkheden. Een diepgaand onderzoek naar de verschillende mogelijkheden voor de mate van verzelfstandiging wordt aan het college voorgelegd, waarna in maart 2019 een weloverwogen voorstel aan de raad in procedure kan worden gebracht. Het Theater aan het Vrijthof is op dit moment, samen met Eindhoven, een van de twee thuislocaties voor de Philharmonie Zuid Nederland. Het behouden van Maastricht als thuisbasis voor de Philharmonie is het doel. Het voorzien van een adequate repetitieruimte voor de Philharmonie is hiervoor een belangrijke eis. Stadsbreed worden hiervoor verschillende opties bekeken.

Aanvullend op de bestaande cultuurlocaties worden de mogelijkheden verkend voor het realiseren van een laagdrempelige, door veel gezelschappen te gebruiken middenzaal. Voorkeurslocatiekeuze voor deze middenzaal is Theater aan het Vrijthof. Naar verwachting ligt eind 2019 een concreet voorstel voor aan de raad.

ENCI

De aantrekkelijkheid van Maastricht wordt mede gerealiseerd door de verrassende combinatie van deelgebieden met een eigen unieke sfeer. Maastricht koestert deze diversiteit en zet in op het versterken van de potenties die op verschillende plekken in de stad gelegen zijn. De ENCI-groeve is een van de gebieden met grote potentie. Na 100 jaar zal de mergelwinning in dit gebied ten einde komen, waardoor een nieuwe invulling mogelijk wordt. Voor dit gebied wordt gewerkt aan een ambitieuze herbestemming die toerisme, cultuur, natuur en industrie verenigt. Op die manier wordt een uniek en verrassend stukje Maastricht gecreëerd.

Omdat het ENCI-gebied ook de vindplaats is van enkele van de meest gekende stukken uit de collectie van het NHMM streven we naar een koppeling tussen het NHMM en dit gebied. Dit kan door het ontwikkelen van een verbeterde educatieve presentatie en een aangepaste presentatie van (een deel van) de collectie van het NHMM op de ENCI-site. De planning hiervoor is afhankelijk van de nog te maken keuzes en planning inzake de transformatie van het ENCI gebied.

Evenementen

Maastricht is een aantrekkelijke levendige stad, die heel wat evenementen aantrekt. Om een ontspannen stad te behouden is het wenselijk dat er grondig over wordt nagedacht welke evenementen we op welke plek in de stad faciliteren. Ten einde de druk op bepaalde stadsdelen te verlichten wordt er een alternatieve evenementenlocatie ontwikkeld bij het frontenpark. Ook wordt ingezet op het spreiden van evenementen over de hele stad, zo mogelijk op nog te ontwikkelen nieuwe locaties. Het effect van deze aanpak wordt gemonitord en geëvalueerd. Daarna wordt bekeken of het noodzakelijk is dat het bestaande evenementenbeleid aangepast wordt. Tevens zal worden onderzocht wat de mogelijkheden (waaronder een revolverend fonds voor alternatieven) zijn om alternatieven van 'single use plastics' te verwerken in bestaand evenementenbeleid. De tussenresultaten van dit onderzoek zullen uiterlijk in Q2 2019 aan de gemeenteraad gepresenteerd worden.

Tevens wordt door een extern bureau een benchmarkonderzoek naar regels en voorschriften voor evenementen uitgevoerd, gericht op (vermindering) kosten en (vereenvoudiging) procedures voor organisatoren van evenementen. Dit moet in Q3 2019 leiden tot een rapport en een plan van aanpak met vervolgstappen.

Aanvullend worden vanaf 2019 op basis van een risicogerichte benadering verkeersremmende c.q. inrijdbeperkende maatregelen genomen bij grote evenementen/ publieksaantrekkende activiteiten. De maatregelen betreffen permanente maatregelen (zakpalen), tijdelijke maatregelen (ringenstructuur met slagbomen) en verkeersafzettingen en verkeersregelaars.

Meerjarenprogramma veiligheid

Begin 2019 zal een nieuwe integrale aanpak veiligheid worden ingevoerd op basis van een door de raad vast te stellen nieuw **meerjarenprogramma Veiligheid 2019-2022 (MJPV)**.

Onderdelen hierbij zullen zijn:

- Uitbreiding en intensivering van de samenwerking op lokaal en regionaal niveau op het gebied van radicalisering, drugsoverlast, personen met verward gedrag, families met een meervoudige problematiek en kwetsbare jeugd. Naar aanleiding van de evaluatie drugsaanpak worden de mogelijkheden bezien om de aanpak structureel en integraal in de organisatie in te bedden. Vooruitlopend op het MJPV ligt in januari 2019 een structurele aanpak van drugsoverlast, criminaliteit en ondermijning voor ter besluitvorming door de raad.
- Versterking van de aanpak van (grensoverschrijdende) ondermijning op lokaal, regionaal en euregionaal niveau. In het MJPV wordt een intensivering van de (integrale) aanpak van ondermijnende activiteiten in buurt, stad en regio voorgesteld (lokale ondermijningstafel, lokaal ondermijningsbeeld RIEC). Gelet op ICT- en dataontwikkelingen is voor een effectieve informatiegestuurde werkwijze vanaf 2019 behoefte aan data-/informatieanalyse. Duiding en nadere uitwerking vraagt vanaf 2020 aanvullende deskundigheid .
- Extra handhavingscapaciteit voor de groeiende behoefte vanuit wijken en buurten aan een schone, leefbare en veilige directe woon- en leefomgeving. Vanuit behoefte in wijken en buurten wordt nader ingezoomd op overlastproblematiek in buurten en bijbehorende handhaving. Voor de controle op geluidsoverlast horeca en terrassen, studentenoverlast (huisvesting) en aanpak verrommeling (afval, uitstallingen en terrassen) binnenstad is extra handhaafcapaciteit nodig van 2 fte BOA (controle en handhaving openbare ruimte) en 1 fte handhaving horeca/evenementen (WABO). De inzet van (extra) handhavers wordt ingebed in het totaal van beschikbare capaciteit handhaving openbare ruimte (Meerjarenplan Handhaving dat in 2019 aan de raad wordt voorgelegd).
- Opstellen van maatregelen voor veilig uitgaan en respectvol en tolerant gedrag. Teneinde seksuele intimidatie in de stad tegen te gaan (veilig uitgaan) wordt onderzoek gedaan naar mogelijke maatregelen via externe inhuur.
- Vanuit het thema 'verbinden veiligheid en zorg' is per direct behoefte aan een projectmanager 'veiligheid en zorg'. Deze projectmanager ondersteunt de burgemeester als portefeuillehouder 'zorg en veiligheid' binnen het LOVP (Landelijk Overleg Veiligheid en Politie) en de Citydeal 'zorg en veiligheid' (opleveren resultaten medio 2019 als voorwaarde voor subsidieverwerving/-cofinanciering). Ook zorgt deze functionaris voor de verbinding tussen Veiligheidshuis en Lokale Werktafel aanpak kindermishandeling.
- Positieve lijn uit veiligheidscijfers actief uitdragen, gericht op hogere veiligheidsbeleving. Het verbeteren van de veiligheidsbeleving in de Maastrichtse buurten blijft een belangrijk speerpunt van ons veiligheidsbeleid. Coördinatie vindt plaats door de procesregisseur veiligheidsbeleving in afstemming met de Veilige Buurtenaanpak.

Communicatiebereik

Zoveel mogelijk Maastrichtenaren bereiken met gemeentelijke communicatie en dienstverlening. In een diverse internationale stad is dat een complexe opgave. De stad kent vele zeer uiteenlopende doelgroepen, met ieder zijn eigen mediaconsumptie en 'bubbles' (het fenomeen dat bevolkingsgroepen steeds meer van elkaar vervreemden omdat ze door social-media-algoritmen gefocust worden op hun eigen leefwereld). Het moderniseren van onze mediamix, met aandacht voor meertaligheid, digitalisering en moeilijk te bereiken doelgroepen, vergt een grondig plan van aanpak op basis van het meest recent (jaarlijks) mediaonderzoek. We starten hiermee in Q2 2019, gericht op uitvoering in 2020.

Benodigde extra middelen (capaciteit en financiën) t.b.v. Aantrekkelijke stad

- Voor het cultuurbeleid zoals beschreven is jaarlijks € 650.000 nodig.
- Voor de middenzaal is indicatief een investering van € 7,5 mln. nodig.
- Voor de oefenruimte voor de Philharmonie zijn er nog geen middelen voorzien. Zodra een definitieve locatiekeuze gemaakt wordt kan de financiële impact berekend worden.
- Voor het tonen van collecties uit depots is vanaf 2020 jaarlijks € 10.000 nodig. Aanvullend is een indicatief investeringsbedrag van € 200.000 nodig.
- Voor de herbestemming van het ENCI gebied is jaarlijks € 250.000 nodig plus een indicatief investeringsbudget van € 10 mln. plus aanvullend € 4 mln. specifiek voor een educatieve presentatie in de ENCI groeve i.c.m. vernieuwing presentatie NHMM.
- Ten behoeve van verkeersremmende cq inrijdbeperkende maatregelen bij evenementen is jaarlijks een bedrag van € 50.000 nodig.
- Ten behoeve van de verhuizing van Kumulus naar CC is een investeringsbedrag van indicatief € 1,35 mln. uit het MJIP nodig.
- Voor het onderzoek naar regels en voorschriften voor evenementen is € 25.000 nodig.
- Ten behoeve van het begin 2019 vast te stellen meerjarenprogramma veiligheid is nodig:
  1. Jaarlijks € 250.000 voor drugsaanpak, afhankelijk van de keuze van de raad n.a.v. raadsnota in december.
  2. In 2019 € 100.000 daarna jaarlijks € 200.000 voor bestrijding ondermijning.
  3. In 2019 125.000 daarna jaarlijks (€ 225.000) voor extra handhavingcapaciteit (2 boa's en 1 handhaver horeca/evenementen).
  4. In 2019 € 55.000 incidenteel voor opstellen maatregelen veilig uitgaan.
  5. € 100.000 per jaar voor de verbinding van veiligheid en zorg.
  6. € 100.000 vanaf 2020 voor het actief uitdragen van veiligheidscijfers, gericht op hogere veiligheidsbeleving.

